

79. Perjantaina 8 päivänä marraskuuta 1991

kello 13

Päiväjärjestys

		Hallituksen esitys n:o 138 Hallintovaliokunnan mietintö n:o 6	S.
Ilmoituksia			
Vaaleja:		7) Ehdotukset laiksi vapaakunnan oikeudesta poiketa eräistä säännöksistä ja määräyksistä annetun lain muuttamisesta ja laiksi vapaakuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta	2567
1) Valiokuntien täydennysvaalit	2565		
2) Tarkistajien täydennysvaali	2566	Hallituksen esitys n:o 131 Hallintovaliokunnan mietintö n:o 7	
Esitellään:		8) Ehdotukset laiksi kansainvälisen siiviili-ilmailun yleissopimusta muuttavien vuosien 1980 ja 1984 pöytäkirjojen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä pöytäkirjojen soveltamisesta ja laiksi ilmailulain muuttamisesta	„
3) Hallituksen esitys n:o 167 opintotukilainsäädännön muuttamisesta	„	Hallituksen esitys n:o 77 Liikennevaliokunnan mietintö n:o 3	
Kolmas käsittely:		9) Ehdotus laiksi tieliikennelain muuttamisesta	2568
4) Ehdotus laiksi Belgian kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan lisäsopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä	„	Hallituksen esitys n:o 51 Liikennevaliokunnan mietintö n:o 4	
Hallituksen esitys n:o 128 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36		10) Ehdotus laiksi raakapuun mittaus- ja valvontatoimesta vientikaupassa annetun lain kumoamisesta	„
5) Ehdotus laiksi Espanjan kanssa tulo- ja omaisuuden kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä	2567	Hallituksen esitys n:o 36 Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 5	
Hallituksen esitys n:o 129 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 37		11) Ehdotus laiksi ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain muuttamisesta	„
6) Ehdotus laiksi kuntien yleisestä kallesluokituksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	„	Hallituksen esitys n:o 100 Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 7	

	S.		S.
12) Ehdotukset laeiksi eräiden työlain-säädäntöön kuuluvien lakien kumoami-sesta ja muuttamisesta	2568	taisen verotuksen välttämiseksi tehdyn so-pimuksen eräiden määräysten hyväksymi-sestä	2573
Hallituksen esitys n:o 122 Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 4		19) Hallituksen esitys n:o 174 Kanadan kanssa tuloveroja koskevan kaksin-kertaisen verotuksen välttämiseksi ja ve-ron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopi-muksen eräiden määräysten hyväksymi-sestä	„
Toinen käsittely:		20) Hallituksen esitys n:o 175 laiksi Helsingissä pidettävien Euroopan turvalli-suutta ja yhteistyötä koskevien kokousten yhteydessä toimivasta verottomien tava-roiden myymälästä	„
13) Ehdotukset laeiksi korkotulon läh-deverosta annetun lain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 §:n väliai-kaisesta muuttamisesta	„	21) Hallituksen esitys n:o 176 valtion maksuperustelaiksi	„
Hallituksen esitys n:o 52 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 38		22) Hallituksen esitys n:o 178 laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta ..	„
14) Ehdotus laiksi aluevaihdoista valtion ja Helsingin kaupungin välillä	2571	Pöydällepanoa varten esi-tellään:	
Hallituksen esitys n:o 94 Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39		23) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 40 sen johdosta, että eduskunnan tie-toon on saatettu valtioneuvoston päätös tupakkatuotteista suoritettavasta lisäve-rosta (VNP 1)	2575
Ensimmäinen käsittely:		24) Hallintovaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksestä laiksi valtion pelas-tusoppilaitoksista (HE 90)	„
15) Ehdotus laiksi vahingonkorvaus-lain muuttamisesta	„	25) Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksen johdosta laeiksi lii-kuntalain ja nuorisotyölain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 101)	„
Hallituksen esitys n:o 151 Lakivaliokunnan mietintö n:o 5		26) Talousvaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen esityksestä laiksi Valtiontakuu-keskuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 120)	„
16) Ehdotus laiksi Valtion viljavaras-tosta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta ..	„	27) Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksestä asuntotuotantolain 11 g §:n muuttamisesta (HE 150) ..	„
Hallituksen esitys n:o 97 Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6			
17) Ehdotus laiksi työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta	2573		
Hallituksen esitys n:o 172 Sosiaali- ja terveystalouden valiokunnan mietintö n:o 6			
Esitellään:			
18) Hallituksen esitys n:o 173 Barbado-sin kanssa tuloveroja koskevan kaksin-			

Puhetta johtaa puhemies Suominen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat R. Aho, Ala-Nissilä, Alho, Biaudet, Hacklin, Hurskainen, Jansson, Jurva, Kankaanniemi, Koistinen, Laakso, Laine, V. Laukkanen, P. Leppänen, Liikkanen, Mäkelä, Näsi, O. Rehn, Rusanen, Savolainen, Seppänen, Varpasuo ja Väyrynen.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Mäkelä.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden vuoksi edustajat Hacklin, Hurskainen ja P. Leppänen, virkatehtävien vuoksi edustajat Kankaanniemi, Rusanen ja Väyrynen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat R. Aho, Jansson, Koistinen, Laakso, V. Laukkanen, Näsi, O. Rehn, Savolainen, Seppänen ja Varpasuo sekä kuluvan kuun 22 päivään sairauden vuoksi ed. Laine.

Uusia hallituksen esityksiä

Puhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentin kirjelmän ohella kuluvan marraskuun 1 päivästä ovat eduskunnalle saapuneet hallituksen esitykset n:ot 177 ja 179, jotka nyt on edustajille jaettu.

Kirjalliset kysymykset

Puhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuna, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 250, 255—257, 259, 262, 264 ja 266. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Valtiontilintarkastajien valitseminen vuodeksi 1992

Puhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että eduskunta kehottaisi eduskunnan valitsijamihiä hallitusmuodon 71 §:n mukaisesti valitse-

maan vuodeksi 1992 viisi valtioneuvoston tilintarkastajaa. Samalla puhemiesneuvosto vaalisäännön 21 §:n nojalla ehdottaa, että valitsijamiehet valitsisivat kullekin tilintarkastajalle yhden varamiehen.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään.

Eduskunnan tilintarkastajien valitseminen vuodeksi 1992

Puhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että eduskunta kehottaisi eduskunnan valitsijamihiä eduskunnan tilisäännön 19 §:n mukaisesti valitsemaan kolme eduskunnan tilintarkastajaa ja heidän henkilökohtaiset varamiehensä vuotta 1992 varten.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään.

Puheenvuoron saatuaan lausuu

Ed Mäki-Hakola: Arvoisa puhemies! Ilmoitan, että suuri valiokunta kokoontuu ensi keskiviikkona 13 päivänä marraskuuta kello 13.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Valiokuntien täydennysvaalit

Puhemies: Päiväjärjestyksen 1) asiana on valiokuntien täydennysvaalit.

Kun suuren valiokunnan, perustuslakivaliokunnan, valtiovarainvaliokunnan, hallintovaliokunnan, liikennevaliokunnan sekä ympäristövaliokunnan täydennysvaaleja varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyissä ehdokaslistoissa, jotka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on valiokuntien jäseniksi ja varajäseniksi ehdotettu valittaviksi yhtä monta kuin vaaleissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaalit ovat yksimieliset ja että valituiksi ovat tulleet ehdokaslistojen mukaisesti:

suureen valiokuntaan jäseneksi ed. Mattila,
perustuslakivaliokuntaan jäseneksi ed. Jäänteenmäki,

valtiovarainvaliokuntaan varajäseneksi ed. Renko,

hallintovaliokuntaan jäseneksi ed. Mattila,

liikennevaliokuntaan jäseneksi ed. Renlund ja ympäristövaliokuntaan jäseneksi ed. M. Pietikäinen.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Tarkistajien täydennysvaali

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksen 2) asiana on tarkistajien täydennysvaali tarkistajien jäsenyydestä vapautuksen saaneen ed. Biaudet'n sijaan. Kehotan tekemään ehdotuksia.

Keskustelu:

E d. R e n l u n d : Herr talman, herra puhemies! Jag föreslår till ordinarie justeringsman rdm. Henrik Lax. — Ehdotan varsinaiseksi tarkistajaksi ed. Henrik Laxia.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Renlund ehdottanut, että tarkistajien jäseneksi valitaisiin ed. Lax.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

P u h e m i e s : Kun muita ehdokkaita ei ole esitetty, on eduskunnan katsottava sopineen valittavasta ja siis valinneen tarkistajien jäseneksi toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi ed. Laxin.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys n:o 167 opintotukilainsäädännön muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sivistysvaliokuntaan. Viime tiistaina pidetyssä istunnossa julistettiin keskustelu asiasta päättyneeksi.

Keskustelussa on ed. Hassi ed. Pykäläisen kannattamana vastoin puhemiesneuvoston ehdotusta ehdottanut, että asia lähetettäisiin sivistysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Puhemiesneuvoston ehdotus ”jaa”, ed. Hassin ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 74 ei-ääntä; poissa 26. (Koneään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt puhemiesneuvoston ehdotuksen.

Asia lähetetään sivistysvaliokuntaan.

4) Ehdotus laiksi Belgian kanssa tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan lisäso- pimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Osittain kolmas, osittain ainoa käsittely
Hallituksen esitys n:o 128
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36

P u h e m i e s : Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen pääte- tään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta, joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä, ja lopuksi ainoassa käsittelyssä valtiovarainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvästä ehdotuksesta, joka koskee sopimuksen niiden määräysten hyväksymistä, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvä ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Ehdotus laiksi Espanjan kanssa tulon ja omaisuuden kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Osittain kolmas, osittain ainoa käsittely
Hallituksen esitys n:o 129
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 37

P u h e m i e s : Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen pääte-
tään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta,
joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä, ja lopuksi
ainoassa käsittelyssä valtiovarainvaliokunnan
mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvästä
ehdotuksesta, joka koskee sopimuksen niiden
määräysten hyväksymistä, jotka vaativat edus-
kunnan suostumuksen.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan
päättäneeksi.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön ensim-
mäiseen ponteen sisältyvä ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

**6) Ehdotus laiksi kuntien yleisestä kalleusluoki-
tuksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 138
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 6

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty
lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan
päättäneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

**7) Ehdotukset laiksi vapaakunnan oikeudesta
poiketa eräistä säännöksistä ja määräyksistä
annetun lain muuttamisesta ja laiksi vapaakunta-
kokeilusta annetun lain muuttamisesta**

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 131
Hallintovaliokunnan mietintö n:o 7

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetyt
lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan
päättäneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

**8) Ehdotukset laiksi kansainvälisen siviili-ilmailun
yleissopimusta muuttavien vuosien 1980 ja 1984
pöytäkirjojen eräiden määräysten hyväksymisestä
sekä pöytäkirjojen soveltamisesta ja laiksi ilmailu-
lain muuttamisesta**

Osittain kolmas, osittain ainoa käsittely
Hallituksen esitys n:o 77
Liikennevaliokunnan mietintö n:o 3

P u h e m i e s : Ensin sallitaan keskustelu
asiasta kokonaisuudessaan, ja sen kuluessa on
esitettävä kaikki ehdotukset, jotka halutaan
asiassa tehdä. Sen jälkeen tehdään päätös lakieh-
dotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä nou-
dattamalla valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 1
momentissa ja 69 §:n 1 momentissa olevia sään-
nöksiä niiden tapausten varalta, jolloin valtiosopimus
koskee perustuslakia. Lakiehdotukset
katsotaan rauenneiksi, jollei niitä kannata vähin-
tään 2/3 annetuista äänistä.

Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä lii-
kennevaliokunnan mietinnön ensimmäiseen
ponteen sisältyvästä ehdotuksesta, joka koskee
sopimuksen niiden määräysten hyväksymistä,
jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään yksimielisesti.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Liikennevaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvä ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

9) Ehdotus laiksi tieliikennelain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 51
Liikennevaliokunnan mietintö n:o 4

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

10) Ehdotus laiksi raakapuun mittaus- ja valvontatoimesta vientikaupassa annetun lain kumoamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 36
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 5

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

11) Ehdotus laiksi ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 100
Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 7

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

12) Ehdotukset laeiksi eräiden työlaainsäädäntöön kuuluvien lakien kumoamisesta ja muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys n:o 122
Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 4

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

13) Ehdotukset laeiksi korkotulon lähdeverosta annetun lain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 52
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 38

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 38. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. A p u k k a : Herra puhemies! Kaikille meille on selvää, että valtion kassaan tarvittaisiin nykyisessä tilanteessa rahaa. Vasemmistoliiton käsityksen mukaan sitä saataisiin mm. oikeudenmukaisella ja oikein kohdennetulla verotuksella. Talletusten lähdevero olisi tässä tilanteessa mainio tapa kartuttaa valtion tuloja ja erityisesti näin siksi, että hallituskin oman esityksensä perusteluissa toteaa, että ”muiden pääomatulojen verotukseen nähden talletusten verotus on

erittäin alhaisella tasolla". Me olemme vasemmistoliitossa hallituksen kanssa samaa mieltä, että talletusten lähdeverotus on erittäin alhaisella tasolla.

Tulemme yksityiskohtaisessa käsittelyssä esittämään lähdeveroprosentiksi hallituksen esittämän 15:n sijaan 25:tä, mutta sen lisäksi tulemme esittämään yksityiskohtaisessa käsittelyssä 3 §:ään sen sisältöistä muutosta, että pientallettajien asema turvattaisiin. Toisin sanoen niiden ihmisten, joilla on vähän tuloja, joiden veroprosentti on alhainen, aseman turvaamiseksi haluamme laittaa 3 §:ään maininnan, joka on käytössä monissa Euroopan maissa, mm. Belgiassa, Portugalissa ja Ranskassa. Sellaisen maininnan tulemme siihen esittämään, että pienituloiset ihmiset voivat lukea lähdeveron verotuksessaan ennakkoksi, jolloin he voisivat valita lähdeveron sijaan normaalin tuloverotuksen.

Ed. Mäkelä merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Aittoniemi: Arvoisa puhemies! Usein puheenvuoroissa, kun on keskusteltu korkotulojen lähdeverosta, olen kantanut huolta siitä, että nimenomaan vähävaraisia pientallettajia lähdevero kohtelee kohtuuttomasti verrattuna siihen, että samalla verokohtelulla pääsevät suurtallettajat ja suurituloiset, joille vanhan verorajajärjestelmän mukaisesti progressiivinen verotus merkitsisi korkotulojen huomattavasti suurempaa verotusta.

Suomen maaseudun puolueen eduskuntaryhmä tulee tukemaan ed. Apukan ehdotusta äänestyskäsissä.

Ed. Louekoski: Herra puhemies! Jos ed. Apukan ja ed. Aittoniemen ehdotuksella olisi jotakin todellisuus pohjaa, minäkin voisin tukea sitä. Mutta asianlaita on vain niin, että jos lähdeveroprosentti nostetaan korkeammalle kuin se on vapaan markkinatalouden maissa, jonne pääomat nykyisten säännösten mukaan voivat siirtyä, tämä ehdotus jää pelkäksi teoriaksi. Nimittäin jos lähdevero nousee kovin korkealle, suuret talletukset pakenevat maasta ja sekin vähäinen verotulo, joka tästä tulee, jää tulematta. On kaksi asiaa: teoria ja ns. hyvät tavoitteet ja sitten raaka markkinatalouskäytäntö.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Olen kuullut ed. Louekosken käyttävän saman

puheenvuoron, mutta silloin hän oli valtiovarainministeri. Yhdyn perusteluun sinänsä, mutta kiinnitän huomiota erääseen yksityiskohtaan ed. Louekosken äskeisessä puheenvuorossa. Kun hän perusteli 10 prosentin suuruista lähdeveroa, hän käytti täsmälleen samat sanat edellisessä eduskunnassa. Nyt on 15 prosentin lähdeverosta kysymys, ja hän käyttää samoja perusteita. Loogisesti on niin, että kansainvälisesti ottaen on tapahtunut siis 5 prosenttiyksikön suuruinen muutos, joka mahdollistaa ed. Louekosken esittämän pelisäännön toteutumisen tänä päivänä rahamarkkinoilla.

Ed. Laaksonen: Herra puhemies! Ed. Louekoski totesi, että ehdotuksella ei ole todellisuus pohjaa ja mahdollisesti, jos vero olisi 25 prosenttia, rahat hakeutuisivat jonkekin muualle. Minä puolestani muistutan ed. Louekoskea siitä, että kun lähdeverolaki ensimmäisen kerran säädettiin, silloinen valtiovarainministeri Erkki Liikanen moneen otteeseen korosti sitä, että lähdeveroprosentin olisi pitänyt olla silloin jo 25. En tiedä, miksi tällä aikavälillä on tämä pohja niin oleellisella tavalla muuttunut ja pettänyt. Meidän tekemämme ehdotus on täysin perusteltu kansalaisten valinnan mahdollisuuden osalta, joka koskee sitä muotoa, millä tavalla vero peritään, joko tuloverotuksesta tai lähdeverotuksesta pienituloisten osalta. On myös perusteltua se, että veroprosentti voisi olla korkeampi kuin hallituksen esityksessä.

Ed. Louekoski: Herra puhemies! Minä olin valtioneuvoston jäsenenä samaa mieltä kuin minä olen oppositioon kuuluvana kansanedustajana ja pidän kunniaa siitä, että tämän kaltaisissa asioissa takki ei käänny, vaikka asema muuttuu. Tämä on syytä myös ed. Pulliaisen muistaa.

Silloin, kun edellinen hallitus esitti 10 prosentin lähdeveroa, se oli sen hallituksen yhteinen kanta. Minulle silloinkin olisi sopinut 15 prosenttia, joka nyt on esityksessä. Mutta on muistettava, että Euroopassa on kaksi lähdeverokantaa: toinen on 10 ja toinen on 15, mutta sen korkeampia lähdeverokantoja siellä ei ole. Tämä vielä mahtuu niihin puitteisiin, jotka pitävät hyvin suurella todennäköisyydellä talletukset maassa.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! Minun käsitykseni mukaan Euroopassa korkoprosentti sinällään ei ole niin korkea kuin valitettavasti Suomessa tällä hetkellä on. Mie-

lestäni meidän täytyy peilata niitä tosiasioita vasten, missä me elämme tällä hetkellä Suomessa. Nimenomaan muutosesitys, jonka ed. Apukka esitti, kohtelee oikeudenmukaisesti pienituloisia, sellaisia ihmisiä, joilla on vain muutama tuhat markkaa tilillä, joista sitten menee vero. Näiden ihmisten kokonaisveroprosentti laskisi silloin.

Ed. Gustafsson: Herra puhemies! Arvostan edustaja- ja puoluetoveriani Matti Louekoskea siitä, että hän todella on ollut johdonmukainen. Niin olivat myös monet silloiset sosialidemokraattiset kansanedustajat, jotka erittäin voimakkaasti kritikoivat sinipunahallituksen 10 prosentin lähdeveroa liiasta pienuudesta. Hallituksen 15 prosentin esitys on nykyisessä tilanteessa mielestäni liian pieni. Oikea taso mielestäni olisi 20 prosentin lähdevero, jota mm. Työväen taloudellisen tutkimuslaitoksen entinen johtaja Pekka Korpinen on esittänyt. Sen vuoksi haluan tämän tuoda esille.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Oli erinomaisen hyvä, että ed. Louekoski nyt tarkensi edellistä puheenvuoroaan äskeisellä puheenvuorollaan, jossa hän selvitti juuri sitä, että on olemassa todella kahta tai ehkä useampaakin erilaista lähdeverokantaa niissä maissa, joiden kanssa joudumme rahamarkkinoilla tekemisiin. Voi ajatella, että suomalainen toleranssi siinä katsannossa, jota ed. Louekoski edustaa, kestää tämänkin ratkaisun.

Totean vain muuten, että eivät vasemmistoliton ja myös ed. Gustafssonin esittämät perusteet nyt niin kovin huonoja ole. Niillekin löytyy tukea, jos niin halutaan.

Ed. Niinistö: Arvoisa puhemies! Kiinnitin ed. Vistbackan minusta varsin epäloogiseen puheenvuoroon huomiotani. Nimittäin jos meillä on korkea korkokanta, korkea lähdevero epäilemättä olisi omiansa vaikuttamaan korkokantaa edelleen korottavasti, jos sillä jokin vaikutus ylipäättensä nykyisessä taloudellisessa tilanteessa olisi.

Toisaalta sekin on aika lailla teoreettinen malli, jota ed. Vistbacka myös tarjoili, että korkeampi lähdevero olisi verotuksellisesti verovelvolliselle edullisempi kuin matala lähdevero. Tämä on aika teoreettinen tilanne.

Ed. Apukka: Herra puhemies! Jottei jäisi sellainen käsitys saliin, että me olemme jotakin aivan huuhaaesitystä tekemässä, voin todeta, että Euroopasta löytyy sellaisiakin lähdeveroprosentteja, kuin me esitämme, useammasta kuin yhdestä maasta eli 25 prosentin lähdeveroa. Toisaalta löytyy maita, joissa korkotuloja verotetaan samalla tavalla kuin muita tuloja, jolloin prosentti voi olla huomattavasti korkeampi. Löytyy jopa sellaisia lähdeveroprosentteja, jotka nousevat 50:een saakka, jolloin voidaan menetellä juuri niin kuin me 3 §:n muuttamisessa tuleme esittämään, että silloin, jos on kyse pienituloisesta ihmisestä, jonka verotus ei ole korkea, hän voi tällaisen lähdeveron lukea ennakonpidätykseksi, jolloin veroprosentti muuttuu pienemmäksi kuin lähdeveroprosentti on.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! Ed. Niinistölle totean vain sen, että ymmärrän hänen kantansa raharikkaiden ja kasinopelureitten puolustajana, eli se puheenvuoro ei kaipaa mielestäni muita kommentteja.

Ed. Niinistö: Herra puhemies! Puheenvuoroni on paljon paremmin ymmärrettävissä velallisten kannalta. Puolustin alempaa korkotasoa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

3 §.

Keskustelu:

Ed. Apukka: Herra puhemies! Ehdotan, että 3 § saisi sen muodon, joka sillä on mietintöön liitettyssä vastalauseessa, eli 3 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, joka kuuluu näin: ”Jos verovelvollinen niin kuitenkin haluaa, hänellä on oikeus ilmoittaa korkotulo tuloverotuksessaan. Siinä tapauksessa hänellä on oikeus lukea korkotulosta peritty lähdevero ennakonpidätykseksi.”

Ed. Laaksosen: Herra puhemies! Kannatan ed. Apukan ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Apukka ed. Laaksosen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Apukan ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 149 jaa- ja 20 ei-ääntä; poissa 30. (Koneään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

4 § hyväksytään keskustelutta.

6 §.

Keskustelu:

Ed. **A p u k k a :** Herra puhemies! Ehdotan, että 15:n sijaan pykälään merkittäisiin lähdeveroprosentiksi 25.

Ed. **L a a k s o n e n :** Herra puhemies! Kantanan ed. Apukan ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Apukka ed. Laaksosen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Apukan ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 135 jaa- ja 25 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 38. (Koneään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8, 11, 12, 14, 15, 17 ja 20 §, voimaantulosäänös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta toisen lakiehdotuksen 59 §, voimaantulosäänös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

14) Ehdotus laiksi aluevaihdoista valtion ja Helsingin kaupungin välillä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 94
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39. Ensinnä salliin asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdyttiin lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

15) Ehdotus laiksi vahingonkorvauslain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 151
Lakivaliokunnan mietintö n:o 5

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 5.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

16) Ehdotus laiksi Valtion viljavarastosta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 97
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelu:

Ed. Riihijärvi: Herra puhemies! Tässä hallitus jatkaa sitä reutovaa maatalouspolitiikkaa, jota kymmeniä vuosia tässä maassa on harjoitettu. Viljelijärukat ovat luottaneet keskustaan. Kuitenkin keskusta aina, kun on päässyt niskan päälle, on antanut viljelijöille nuuskaa. Niin tapahtuu myös tämän hallituksen esityksen kautta, jossa siemenviljan varmuusvarastointivelvoitetta Valtion viljavarastossa aiotaan vähentää 100 000 tonnista 80 000 tonniin.

Tämä hallituksen esitys on outo siksi, että ainoastaan muutama vuosi on kulunut siitä, kun tätä määrää nostettiin, kun haluttiin välttää katovuosien aiheuttama siemenviljapula. Joitakin vuosia sitten Suomesta, kun oli vähän siemenviljaa, lähetettiin siemenviljaa Australiaan, jossa se Suomen talven aikana kasvatettiin ja tuotiin takaisin. Ja arvatkaa, kuka tämän lystin maksaa? Sen maksavat varmasti tuottajat ja kuluttajat.

Jos tällä tavalla maatalouspolitiikkaa harjoitetaan, niin varmasti Suomessa tulevat elintarvikkeet aina olemaan kalliita. Sen takia on välttämätöntä, että Valtion viljavarastolla on riittävästi siemenviljaa varastossa, varsinkin kun on tiedossa tilanne meidän lähimaissamme. Viitataan vain tässä esimerkiksi Karjalankin kylvälöihin. Siellä on jatkuvasti ollut siemenviljasta puute, ja siellä voitaisiin tehdä jopa kauppaakin. Minä katson, että tämä hallituksen esitys on niin huono, että SMP:n eduskuntaryhmä tulee lain kolmannessa käsittelyssä esittämään tämän lain hylkäämistä.

Ed. S-L. Anttila: Herra puhemies! Ed. Riihijärvi esitti samaa asiaa, mitä hän asian ensimmäisen käsittelyn yhteydessä valiokunnassa toi esille. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan kuitenkin voidaan tällä hallituksen esityksellä aivan hyvin edetä. Se turvaa meidän siemenviljahuoltomme. Erityisesti tässä tilanteessa muistuttaisin ed. Riihijärvelle siitä, että nyt-hän meillä on ollut nimenomaan ongelma se, että meillä on ollut ylijäämiä viljasta ja jopa aikamoinen ylijäämä myös sellaisesta viljasta, joka kelpaa siemeneksi. Tällä hetkellä ongelma ei minusta ole sen laatuinen, miksi ed. Riihijärvi sitä kuvasi.

Totta kai meidän täytyy jatkossa asiasta huolehtia. Jos tulee taas useampi perättäinen katovuosi, mikä on täysin mahdollista, silloin

pitää huolehtia siitä, että varmuusvarastointivelvoitteet ovat riittävän korkealla. Tällä esityksellä voidaan aivan hyvin edetä, ja tiedän, että viljelijöiden varastoissa on huomattavasti yli yhden vuoden tarpeen siemenviljaa tälläkin hetkellä.

Ed. Vistbacka: Herra puhemies! On mielenkiintoista kuunnella maa- ja metsätalouseliokunnan puhejohtajan arvioita nyt tämän hetkisestä tilanteesta. Muistan vallan hyvin 1987 ja 1988, miten maa- ja metsätalouseliokunnassa ed. S-L. Anttila kritisoi sitä toimintaa, mitä Valtion viljavaraston osalta oli tehty. Nimenomaan katovuosina siemenviljaa ei ollut kotimaassa ja sitä yritettiin etsiä joka puolelta juuri sillä tavoin mm., mitä ed. Riihijärvi täällä totei.

Tämän johdosta tuntuu käsittämättömältä, että välittömästi kun keskustapuolue menee hallitukseen, pudotetaan varastointivelvoitteita. Perusteena on jälleen kerran se, että säästetään veronmaksajien rahoja. Esityksen mukaan niitä säästyy nyt kokonaista 8,3 miljoonaa markkaa.

Ed. Riihijärvi: Herra puhemies! Ryhtymättä pitempään maatalouspoliittiseen keskusteluun haluan kuitenkin ed. S-L. Anttilalle huomauttaa, että kun eduskunnassa mm. siemenvilja-asioista päätetään, me teemme aina uusia päätöksiä jälkikäteen. Esimerkiksi varmuusvarastointi on etukäteen hoidettava. Se on vaikea sitten, kun kato on tullut, ruveta tekemään jäljestäpäin lakia, ei sillä tilannetta korjata.

Ed. S-L. Anttila: Arvoisa puhemies! Ed. Vistbackalle totean, että olen ed. Vistbackan kanssa aivan samaa mieltä siitä, että 1987 meillä oli, jos oikein muistan, melkoinen katosyösy. Nimenomaan silloin oli se ongelma, että meillä ei ollut, johtuen aikaisemmistakin huonoista syyksistä, riittävästi siemenviljaa. Nyt pitää jatkossa huolehtia siitä, että sitä on. Tällä hetkellä sitä on, ja siinä mielessä hallituksen esitys on ihan puolusteltavissa.

Ed. Vistbacka: Arvoisa puhemies! Miten on, ed. S-L. Anttila, sen jälkeen, jos tuleekin kaksi katovuotta eikä tule siemenviljaa? Sen jälkeen, kun varmuusvarastointivelvoitetta on laskettu, olemme jälleen samassa tilanteessa kuin 87—88.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

17) Ehdotus laiksi työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 172
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 6

Puhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaltiokuntaan

18) Hallituksen esitys n:o 173 Barbadosin kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

19) Hallituksen esitys n:o 174 Kanadan kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

20) Hallituksen esitys n:o 175 laiksi Helsingissä pidettävien Euroopan turvallisuutta ja yhteistyötä koskevien kokousten yhteydessä toimivasta verotomien tavaroiden myymälästä

21) Hallituksen esitys n:o 176 valtion maksuperustelaiksi

22) Hallituksen esitys n:o 178 laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja työttömyyskassalain 29 §:n muuttamisesta

Valtiokuntaan lähettäminen

Puhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Skinnari: Herra puhemies! Tässä on kysymyksessä työttömyysturvan eräitten säännösten tarkentaminen, jossa valtiolle kertyisi säästöä noin 10 miljoonaa markkaa.

Olen hämmästykseni tänään kuullut, että maa- ja metsätalousvaliokunnassa käsiteltäessä suurin piirtein saman luokan kysymystä ns. hukkakauran osalta hallituspuolueitten edustajat ovat menneet hylkäämään tämän hallituksen säästölakiehdotuksen, niin että hallituksen takana on ainoastaan ollut sosialidemokraattien ja vihreitten edustajat, joten aika kapeaksi tämä hallituksen kannatus on mennyt, ainakin maa- ja metsätalousvaliokunnassa. Näyttää siltä, että meillä on joku ryhmä, joka ei osallistu näihin säästötalkoisiin. Nyt maa- ja metsätalousvaliokunnassa puheenjohtaja Sirkka-Liisa Anttilan johdolla lähdetään lipeämään hallituksen säästölakiehdotuksista.

Tässä taas opiskelijoiden, lukiolaisten, osalta tällainen 10 miljoonan markan tulojen ja toimeentulon leikkaus tapahtuu.

Olisi aika mielenkiintoista tietää, mikä hallituksen linja ja asema oikein tällä hetkellä on, koska säästölakiesityksestä nimenomaan maa- ja metsätalousvaliokunnan puolella on lähdetty lipeämään.

Muutoinkin maatalousyrittäjien kohdalla herää kysymyksiä. Meillä on valiokunnassa esillä maatalousyrittäjien eläkkeiden laskentasaännöksen muutos, jossa parannetaan maatalousyrittäjien eläkkeitä, kun toisilta taas niitä leikataan tai huononnetaan. Sama koskee lomituspalveluja. Siellä jatketaan maatalousyrittäjien lomapäiviä, kun muilta ollaan leikkaamassa lomarahoja ja yleensä etuuksia, joten jonkinlainen oikeudenmukaisuus pitäisi olla. Tämä tulee kyllä selvästi haittaamaan tulopoliittisen ratkaisun hyväksymistä.

Ed. S-L. Anttila: Arvoisa puhemies! Ed. Skinnari ei todella ole selvillä, miten maa- ja metsätalousvaliokunnassa asioita on käsitelty. Missään vaiheessa siellä ei olla säästöpäätöksiä romuttamassa taikka niihin liittyviä määrärahoja ylittämässä tai niistä poikkeamassa.

Todella suosittelen, että ed. Skinnari perehtyisi asioihin paremmin ennen kuin lähtee niitä eduskunnan täysistuntosalissa käsittelemään, tilanteessa jossa asian käsittely on vielä kesken.

Kun vain oppositio kantaa vastuunsa, niin kyllä hallitus kantaa omansa.

Ed. Stenius-Kaukonen: Herra puhemies! Täällä on pääministerin toimesta jatkuvasti yritetty kaataa opposition niskaan kaikki vastuu hallituksen huonosta menestyksestä säästölakien käsittelyssä. Olisi kyllä aiheellista, että hallitus katsoisi omien ryhmiensäkin suuntaan eikä syytä pelkästään oppositiota.

Ed. Skinnari on harvinaisen oikeassa, että maatalousyrittäjille, vaikka ollaan myös tiettyjä säästötoimenpiteitä esittämässä, samanaikaisesti näiden lakien sisällä on kuitenkin selviä parannuksia. Emme sinänsä vastusta maatalousyrittäjienkään eläkkeen määräytymisen parantamista, koska eläkkeet ovat hyvin pienet. Myöskään emme vastusta lomituspalveluihin liittyviä parannuksia. Mutta jos nämä tapahtuvat niin, että aina muilta otetaan pois, ei tällaista yleistä linjaa voi hyväksyä.

Tässä esityksessä esitetään nimenomaan sitä, että lukiolaisilta ja peruskoulun päättäviltä otetaan pois työttömyyspäiväraha. Lukiolainen ylioppilaskirjoitusten päätyttyä on tähän asti voinut hakeutua työhön ja myös saanut työtä. Se on jo hyvää kokemusta tulevaa opiskelua ajatellen, ja ainakin toimeentulon turvaamiseksi se on monissa perheissä erittäin tärkeää, koska lukiolaisten opintoraha on heikko, niin kuin tiedämme, kun siitä on tässä pari päivää sitten pitkään ja hartaasti puhuttu. Ei ole mitään perustetta lähteä poistamaan päivärahoikeutta lukiolaisilta tässä tilanteessa, kun perheiden toimeentulo on heikko.

Sen sijaan työttömyysturvalla olisi parantamisen varaa. Esimerkiksi sellaiset ihmiset, jotka hakevat eläkettä ja saavat hylkypäätöksen, siinä tilanteessa saisivat sitten työttömyyspäivärahaa myöskin takautuvasti. Tätä asiaa hallitus ei ole halunnut korjata, vaikka kysymyksessä on erittäin kipeä ongelma.

Ed. Rinne: Herra puhemies! Koska istun maa- ja metsätalousvaliokunnassa, sanon täsmennyksenä sen, että hallituspuolueet äänestyksen jälkeen hylkäsivät hallituksen esityksen eli säästölain. Tämä on totuus tässä asiassa.

Ed. Ollila: Arvoisa puhemies! Kun olin äsken hetken poissa salista, niin nyt en tiedä ja haluaisin kysyä: Onko menossa käsittely hukkauralaista, maatalouden lomituksesta vai lukiolaisten työttömyysturvasta?

Ed. Skinnari: Arvoisa puhemies! Nämä liittyvät siten toisiinsa, että jos toiset joutuvat,

niin kuin tässä tapauksessa lukiolaiset opiskelijat, tinkimään omasta elintasostaan, niin ed. S-L. Anttilan johtamassa maa- ja metsätalousvaliokunnassa on tänään hylätty yksi säästölakiehdotus. Minusta tämä on täysin väärin.

Muutoinkin näyttää siltä, että eduskunnassa asiat menevät sekaisin. Tämänkin eduskuntatyön, lainsäädännön, johtaminen näyttää jäävän opposition tehtäväksi, koska hallitus ei saa omia esityksiään lävitse. Muutoinkin koko asioitten käsittely hallituksen osalta näyttää todella huonolta.

Kun olin valiokunnan edustajien kanssa parin päivän matkalla Tallinnassa, niin kiinnitin huomiota sellaiseenkin asiaan, että kun aikaisemmin Viru-hotellin edessä on pyydetty, että anna kymppi, niin nykyisin pyydetään, että anna 12 markkaa, koska markka kuitenkin devalvoidaan, koska ulkoministeri on sanonut näin.

Ed. S-L. Anttila: Herra puhemies! Ed. Skinnarille vielä toteaisin sen, että minusta ei ole oikein ja kohtuullista, että täällä puhutaan osatotuuksista. Totuus on se, että eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnassa ei olla tinkimässä tippaakaan siitä 3 miljoonan markan säästöstä, joka hukkakauran yhteydessä on valiokunnan tavoitteeksi asetettu.

Toivoisin, että todella sosialidemokraattien ryhmän sisällä kulkisi tieto hiukan paremmin. Hallitus ja maa- ja metsätalousministeriö omalta osaltaan tulevat varmasti kantamaan vastuun siitä, että se 7 miljoonan markan määräraha riittää, mikä budjetissa on. Se minusta tässä on oleellinen asia, kun nyt keskustellaan siitä, kuka säästää ja kuka ei, että kyllä maatalous on osuutensa monin verroin kantanut. Soisin ed. Skinnarin perehtyvän paremmin siihen, mitä maataloudelta on leikattu, ja sen jälkeen vasta käyttäisiin keskustelua täällä.

Ed. Rinne: Herra puhemies! Tähän asti kokemus on kyllä osoittanut maatalouden osalta, että jos on hurskaasti ponnella toivottu, että rahat riittävät, niin eivät ne kyllä mihinkään riitä. Siitä ei ole mitään takeita.

Ed. Iivari: Arvoisa puhemies! Tilanne maa- ja metsätalousvaliokunnassa oli kyllä tänään hieman merkillinen, kun oppositiossa oleva sosialidemokraattinen valiokuntaryhmä yhdessä vihreitten kanssa oli ainoana puolustamassa hallituksen esitystä, ja se oli ensimmäinen budjettilaki, jota valiokunnassamme käsiteltiin. Jos kor-

vausprosenttia nostetaan 30:stä 40 prosenttiin ja kysymyksessä on arviomääräraha, ei ole takeita siitä, että tämä 7 miljoonaa markkaa riittäisi.

Minusta tällä on myös hirmuisen iso periaatteellinen merkitys, kun tulosopimus on edelleen auki ja epävarmuus jatkuu ja eduskunnasta tulee nyt sellaisia signaaleja, ettei täällä välitetä sopimuksesta ja huolehdita budjetin koossa pysymisestä.

Ed. Skinnari: Arvoisa puhemies! Hyvä, että ed. Iivari tuli tähän keskusteluun mukaan. Myös ed. Rinteen tuoma viesti on sama, eli toisissa valiokunnissa asiat ovat menossa eteenpäin jopa hallituspuolueitten osalta sillä tavoin kuin hallitus on esittänyt, mutta maa- ja metsätalousvaliokunnassa tästä linjasta on selvästi poikettu. Kun nyt tänne tulee opiskelijoitten työttömyysturvaan liittyvä asia, jossa leikataan 10 miljoonaa markkaa, niin jonkinlainen oikeus ja kohtuus näissä asioissa pitäisi olla.

Arviomäärärahojen osalta on juuri hankala tilanne maatalouslomittajien kohdalla, kun esimerkiksi nyt meillä valiokunnassa on esillä lomitusjärjestelmän päivien jatkaminen ja toisaalta se, kuinka paljon tähän rahaa käytetään. On arvioitu nyt, että 1,1 miljardia markkaa tarvitaan ensi vuonna. Mutta samalla tavoin arvioitiin tämän vuoden budjetin osalta, että tarve on 1,2 miljardia markkaa, mutta täällä on lisäbudjetti, jossa lisätään 90 miljoonaa markkaa tähän tarkoitukseen. Eli maatalousyrittäjien tilanne on se, että on oikeastaan ihan sama, mitä budjetissa esitetään, syksyllä lisäbudjetissa hoidetaan joka tapauksessa lisää rahaa.

Minusta tuntuu siltä, että koko tulopoliittisen ratkaisun osalta tulee tapahtumaan juuri näin. Maatalousyrittäjien osalta ollaan tekevinään jotain, mutta myöhemmin syksyllä lisäbudjetissa asiat hoidetaan toiseen järjestykseen.

Ihmeekseni kuulin, että hallitus on nyt kuulemma päässyt sopimukseen siitä, miten maatalousyrittäjien korkojen ja lainojen osalta annetaan anteeksi tai jatketaan näitä aikoja. Mutta kuinka on muitten yrittäjien ja niiden asuntovelallisten osalta, jotka ovat varmasti yhtä pahassa

tilanteessa tällä hetkellä kuin maatalousyrittäjät? Jonkinlainen oikeus ja kohtuus tässä asiassa pitäisi olla.

Ed. Taina: Arvoisa puhemies! Täällähän oppositio on jatkuvasti vaatinut sitä, että eduskunnalla täytyy olla päätösvaltaa ja mahdollisuuksia muuttaa hallituksen esityksiä, jos näin tarpeelliseksi todetaan. Kun yksi valiokunta nyt on tällaisen työn tehnyt, niin on aika hämmästyttävää, että täällä arvostellaan sitä, että eduskunta on muuttanut hallituksen esitystä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ensi tiistain täysistuntoon

23) Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 40 (VNP 1)

24) Hallintovaliokunnan mietintö n:o 8 (HE 90)

25) Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 8 (HE 101)

26) Talousvaliokunnan mietintö n:o 15 (HE 120)

27) Ympäristövaliokunnan mietintö n:o 5 (HE 150)

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.51.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola

